

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Valja za vsa leta . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inosestavo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 149. — Štev. 149.

NEW YORK, SATURDAY, JUNE 26, 1937—SOBOTA, 26. JUNIJA 1937

Volume XLV.—Letnik XLV.

STAVKARJI SO PONOVO APELIRALI NA ROOSEVELTA

NARODNI GARDISTI, ŠERIFI IN POLICISTI NAMERAVAJO Z OROŽJEM ZLOMITI ŠTRAJK

Voditelji Lewisovega odbora svare pred krvoprelitjem. — Vrste piketov bodo ojačene. — Cambria jeklarno v Johnstownu bodo kmalu odprli. — Straži jo dvesto državnih policistov. — Napovedan pohod 30,000 majnerjev se ni završil.

YOUNGSTOWN, Ohio, 25. junija. — Tri velike jeklarske družbe skušajo s pomočjo narodne garde in držav. policije zломiti štrajk 100,000 jeklarjev.

Z ozirom na to so voditelji Lewisovega odbora za industrijalno organizacijo ponovno pozvali predsednika Roosevelta, naj prepreči krvoprelitje.

Delavski voditelji so poslali predsedniku Rooseveltu sledečo brzojavko:

— V težkih dneh, ki jih preživljamo, se ponovno obračamo do vas. Pet tisoč narodnih gardistov, tisoč pomnožnih šerifov ter petsto državnih in posebnih policistov je bilo mobiliziranih, da zlomijo naš štrajk.

— V teku prihodnjih dvanajstih ur bo vsa ta sila nastopila proti štrajkarjem. Poveljniki te obožene sile se posvečujejo s kompanijskimi, okrajnimi in mestnimi uradniki, kako naj se izvrši napad, pri katerem bo tekla kri v potokih.

— Z ozirom na vse to Vas ponovno rotimo, da posežete vmes. Priporočila posredovalne komisije morajo biti vpoštevana, med delavci in delodajalci mora biti sklenjena pogodba.

Inland Steel Corporation miruje, dočim so Republic Steel, Youngstown Sheet and Tube ter Bethlehem Steel pozvale na 150 milj dolgi stavkovni fronti, raztezajoči se od Johnstowna, Pa., do Warren, Ohio, 51,000 delavcev nazaj na delo.

Ker se je to zgodilo takoj, ko so se prizadevanja posredovalne komisije izjalovila, in ker bodo družbe nedvomno vztrajale na svojem stališču, so odredili delavski voditelji takojšnje ojačenje delavskih vrst.

Dva tisoč unijskih uradnikov je odpotovalo v Columbus, kjer bodo pri gubernatorju Martinu L. Daveyu protestirali proti uporabi vojaštva za zaščito stavkokazov.

V Johnstown, Pa., kjer je gubernator Earle odpravil vojno stanje, ki ga je prejšnje nedeljo proglasil, bo skušala družba čimprej otvoriti Cambria jeklarno. Jeklarno straži nad dvesto državnih policistov.

Napovedan pohod 30,000 organiziranih premozarjev se ni završil, v mesto je pa prišlo iz okoliških naselbin šest tisoč majnerjev, ki so vpriporili po ulicah mirno demonstracijo.

V Warren, Ohio, je izdalo vodstvo CIO sledečo izjavo: —

— Stavka se nadaljuje. Niti enega moža nismo izgubili. Piketske vrste so uzorne. CIO ni doživel še nobenega poraza in smo trdno prepričani, da svojega prvega poraza ne bo doživel v Warren, O.

Dopoldne je bil pognan z dinamitom v zrak železni most v bližini Republic jeklarne v Warren.

V Canton, Ohio, je šerif Joseph Nist konferiral z brigadnim generalom Williamom Malinom ter ga prosil, naj da na razpolago vojaštvo, ki bo omogočil delavcem povratek v štiri Republic jeklarne, ki so vsled štrajka morale nehati obratovati. V severnem delu Cantona sta eksplodirali dve bombi ter razdejali progno Wheeling and Lake Erie železnice. Bomba je poškodovala tudi hišo Wm. Websterja, predelavca v Republic tovarni.

Baski so ustavili prodiranje fašistov

CHAUTEMPS PRIČEL Z DELOM

Zlati sklad 10 milijard frankov je bil porabljen. — Finančna odločitev čaka na prihod finančnega ministra Bonnetta.

PARIZ, Francija, 24. junija. — Nova vlada ljudske fronte je nastopila svoj urad v znamenju istih finančnih težkoč, ki so postale usodne za Blumov kabinet.

Kako kritičen je finančni položaj, je razvidno iz tega, da je zlati sklad 10 milijard frankov za kritje franka skoro že porabljen.

Navzlic temu pa bo ministrski predsednik Chautemps, ki ima v svojem kabinetu tudi svojega predhodnika Bluma, od parlamenta zahteval samo omejeno oblast, mesto prave finančne diktature, katero je zahteval Blum, pa v senatu s svojo zahtevo ni mogel prodreti.

Novo ministrstvo, ki ima 23 članov odstopivše vlade, bo imelo danes svojo prvo sejo, na kateri se bo posvetovalo, kaj je treba vzkreniti, da reši težki finančni problem.

Do končne odločitve pa bo šele prišlo, kadar pride finančni minister Georges Bonnet, ki je na potu iz Washingtona v Pariz.

Finančno ministrstvo je naznanilo, da bo Bonnet na krovu parnika Queen Mary vsak dan v telefonski zvezi s kabinetom, dokler v ponedeljek ne pride v Pariz.

Bonnet bo najbrže ostal pri angleško-francoosko-ameriškem finančnem sporazumu in se bo izognil takojšnji stabilizaciji franka. Njegova naloga pa bo zelo težavna, kajti stabilizacijski sklad 10 milijard frankov, ki je bil na razpolago Blumu, je skoro popolnoma izčrpan.

SEMINOLCI IŠČEJO LOVIŠČA

WEWOKA, Okla., 25. junija. — Bogati petrolejski veliči so prinesli veliko bogastvo Indijancem iz rodu Osage, toda so prinesli samo veliko ledo Seminole Indijancem. Zato so odšli njihovi poglavarji, da poiščejo srečna lovišča v stari Mehiki.

Štirje seminolski poglavarji so šli v mehisko glavno mesto, da prosijo predsednika Lazara Cardenaso za zemljo, ki je bila nekdanj last njihovih pradedov, predno jih je ameriška državljanska vojna spravila v

ANGL. ŠKOF KRITIZIRAL A. HITLERJA

Na cerkvenem zborovanju so razpravljali o vnanjih zadevah. — Dva škofa različnega mišljenja glede Hitlerja.

LONDON, Anglija, 24. junija. — Na cerkvenem zborovanju o vnanjih zadevah je prišlo do nasprotnih mišljenj med voditelji anglikanske cerkve glede cerkvenega položaja v Nemčiji.

Chichesterski škof je rekel, da je poziv gloucesterskega škofa na zborovanje "skrajno krivičen," ker je priporočal zborovanje, da naj prizna, "da večina nemškega naroda, ki je sprejel nacionálni socializem, dela to v veri, da predstavlja velik duševni vpliv, da je deželo rešil obupa in da je to v resnici krščansko gibanje."

"Dvomim, da bi mogel gloucesterski škof zapreti oči pred dejstvom, da v sedanjem trenutku papež in kardinali s skrbjo gledajo na ogroženje katoliške vere v Nemčiji," je rekel chichesterski škof, "kakor tudi ne pred dejstvom, da mnogi z veliko aestrpnostjo, drugi pa s strahom čakajo na objavo papeževе bele knjige o nemško-rimsko-katoliški krizi."

"Ako bi se na Hitlerja obrnil s kakim pozivom," je nadaljeval škof, "tekaj bi mu rekel, da moremo zopet popraviti, kar je morala Nemčija trpeti pod versailsko mirovno pogodbo."

"Toda vi (kancler Hitler) ste napravili naše stališče nevzdržljivo s svojim postopanjem proti židom in nearijskim kristjanom. Pozivljamo vas, da svoje velike moči ne ponabite za to, da bi zatirali in preganjali one, ki so mnogo slabši kot vi."

VAN ZEELAND V BELI HIŠI

Belgijski ministr. predsednik je imel dolg razgovor z državnim tajnikom. — Hull ni hotel povedati vsebine razgovora.

WASHINGTON, D. C., 25. junija. — Belgijski ministrski predsednik Paul van Zeeland je bil večeraj že drugič povabljen v Belo hišo: prej pa je imel dve uri razgovor z državnim tajnikom Cordellom Hullom. Van Zeeland je ostal pri predsedniku Rooseveltu, dokler ni bil poklican na kosilo k državnemu tajniku. O njegovem razgovoru v Beli hiši ni bilo ničesar oznanjenega.

Državni tajnik Hull je rekel, da je bil sinoči navzoč pri razgovoru v Beli hiši, toda o tem ni hotel ničesar povedati. O današnjem razgovoru z belgijskim diplomatom je rekel Hull, da sta razpravljala o svetovnem gospodarstvu z ozirom na poglavitne trgovske in industrijske dežele. Hull je rekel, da je Van Zeelandu povedal, da želijo Združene države oživiti svetovno trgovino in sicer s trgovskimi pogodbami z raznimi državami. Poleg tega je Hull tudi Van Zeelandu razložil, kako uspehe so Združene države dosegle glede gospodarske stabilnosti in razorožitve.

Van Zeeland je časnikarskim poročevalcem povedal, da bo v torek zopet imel konferenco s tajnikom Hullom.

SPOR V GRŠKI KRALJEVI DRUŽINI

ATENE, Grška, 25. junija. — Grška vlada uradno priznava, da je pred nekaj dnevi bratranec kralja Jurija princ Peter izstopil iz grške armade in da je odpotoval v Pariz. Peter je sin princa Jurija in princeze Marije Bonaparte.

DUNAJ, Avstrija, 25. junija. — Poročila o sporu v grški kraljevi družini so bila potrjena z uradnim naznanilom, da je princ Peter odpotoval iz Grške. Petrov oče, princ Jurij je imel resen političen spor s kraljem Jurijem.

Zanesljivi viri tudi poročajo, da kraljev brat princ Paul nasprotuje diktatorstvu ministrskega predsednika Metaxasa. Princ Paul je šel na kraljevo kronanje v London, od koder pa se še ni vrnil.

Toda spor v kraljevi družini ne bo imel nikakega vpliva na grško politiko, ker je znano, da kralja ni tako lahko odvrniti od kakšne namere in da se le malo znebi za nasvete svojih sorodnikov.

NAPAD NA ARTUELLO ODBIT; NEMŠKE LADJE PRIHAJAJO

BAYONNE, Francija, 25. junija. — Baski so se zbrali na novih obrambnih postojankah, ki se raztezajo od Ortuella do Gordejeuele, okoli 10 milj zapadno od padlega Bilbao. Vladno poročilo naznanja, da je bil fašistični napad pri Ortuelli, ob resti med Bilbao in Santanderjem, odbit s težkimi izgubami za fašiste.

BASKIŠKI OTROCI V LJENINGRADU

Njim na čast je bilo prirejanih več svečanosti. Med izkrcavanjem so peli internacionalo.

LJENINGRAD, Rusija, 25. junija. — S parnikom "Santander" je v Leningrad dospelo 1500 baskiških otrok, ki so pri izkrcavanju peli internacionalo in klicali "živela Rusija", "živela Stalin".

Množica, ki se je zbrala v pristanišču, je z velikim navdušenjem pozdravljala sime in heere junaških Baskov.

Za sprejem otrok so oblasti vse preskrbele: zdravniško postrežbo, stanovanje in vse drugo, da ubogi mladi begunci ne bodo trpeli pomanjkanja.

V palači "Pijonirji" je bila otrokom prirejena velika svečanost in nudili so jim raznovrstno zabavo, da so pozabili na svoje trpljenje in ločitev od staršev.

Na dolgi vožnji so nekateri otroci pisali pisma na sovjetske oblasti. Rusko časopisje je objavilo nekatera pisma, med katerimi je posebno značilno naslednje:

"Mi, otroci španskih bojevnikov, smo bili užaloščeni, ko smo bili prisiljeni ločiti se od svoje domovine, v katero so vpadle tolpe generala Franca in Mussolinija.

"Naši starši so umrli v strašni usodi za obrambo svoje in neodvisnosti španskega naroda.

"Med vaš mogočni narod smo prišli mirnega duha, ker smo prepričani, da bo ruski narod hotel prevzeti mesta, ki so jih pustili prazna naši starši, ki so junaško umrli."

NAŠI KRAJI

(Umetniške fotografije naših najlepših krajev)

Cena knjigi \$1

K N J I G A R N A
"GLAS NARODA"
216 West 18th Street
New York City

Baski poročajo, da so fašisti bombardirali begunski vasi Carranza in El Mercadillo in so ubili 50 žena in otrok.

Pod edinstvenim poveljstvom bodo Baski in Asturci povečali svoj odpor in upajo preprečiti generalu Francu, da bi zagospodaril severnemu delu Španske.

Angleške in francooske ladje še vedno ščitijo ladje, ki vozijo begunce iz Santandra. Francoski parnik Vauquois je pripeljal 200 beguncev iz Santandra, med njimi je tudi župan Bilbao Ecorena.

MADRID, Španka, 25. junija. — Tekom artilerijskega divoja so fašisti zopet obstreljevali Madrid. Vladne čete so pričele čistiti kraje okoli Barabanchela, južno od glavne mesta ter so utrdile svoje postojanke zapadno od mesta, kjer so bili fašisti vrženi čez reko Manzanares.

LIZBONA, Portugalska, 25. junija. — Neuračna poročila pravijo, da pričakujejo v Lagoi na južnem Portugalskem prihod 26 nemških bojnih ladij.

Včeraj je priplula v pristanišče nemška križarka Leipzig ter je vzela na krov admirala Boehma, bivšega poveljnika nemških bojnih ladij v mednarodni patroli. Križarka Leipzig je pomeže v spremstvu dveh rušilcev odplula proti jugu.

PARIZ, Francija, 25. junija. — Po skrivnih manevrih ste pripluli dve francoski križarki v Bone v Alžiru, južno od Sardinije. Francija bo imela sorazmerno število svojih ladij v španskih vodah z nemškimi ladjami.

HUDA VROČINA NA OSREDNJEM ZAPADU

CHICAGO, Ill., 25. junija. — Vroč val, ki se razteza od planjav Texasa pa do Velikih jezer in se sedaj pomika proti vzhodu, je zahteval najmanj 13 človeških življenj ter je na mnogih krajih postavil rekord za vročino v juniju.

Šest ljudi je za vročino umrlo v Chicagu, kjer je kazal toplomer 97 stopinj.

V Shenandoah, Iowa, je bilo celo 107 stopinj, v Des Moines pa 99.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Baker, Resident L. Benedic, Trust.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
414 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto volja na Ameriko in Kanado	Za New York na celo leto	\$7.00
Na pol leta	Za New York na pol leta	\$3.50
Na šest let	Za New York na šest let	\$38.00
Na leto	Za New York na leto	\$7.00
Na šest let	Za New York na šest let	\$38.00

Advertisement on Agreement
Subscription Yearly \$6.00

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Iz Jugoslavije.

Studentski proces v Zagrebu.

Državno tožilstvo v Zagrebu je pravkar pripravilo obtožnico proti skupini visokošolcev, ki so bili aretirani zaradi uboja akademika Koste Ljubčiča pred dijaškim domom v Zagrebu ob priliki spopada med frankovci in pristaši tako zvanе ljudske fronte. Obtoženih je 8 akademikov, in sicer Fr. Nevistič, jurist iz Lična, Slavko Kaštelan, veterinar z Raba, Mirko Matijević, filozof s širokega Brega, Stanislav Puratič, jurist z Brača, Grga Ereš, jurist iz Ljubuškega, Dragotin Prelačec, jurist iz Krapine-Radovoja, Ivan Dogvan, agronom iz Travnika in Josip Pajtlar, filozof iz Požege. Vsi se nahajajo v preiskovalnem zaporu. Proces proti njim se bo pričel pred velikim senatom okrožnega sodišča v Zagrebu. Trajal bo več dni, ker bo zaslišanih preko 40 prič.

Novo razbojništvo blizu borskih rudnikov.

Zloglasna razbojnika Jorgovan Mihajlovič in Pavle Dukić že več mesecev vznemirjata okolice borskih rudnikov in že dvakrat sta se priklatila v rudniško naselbino. V začetku marca letos sta ubila rudniškega nadzornika Kozaka, nekaj tednov pozneje pa sta ponoči vdrla v hišo nekega uradnika rudniške uprave ter iz nje odnesla bogat plen. Krvi takrat nista prelivala. Zdalj pa sta blizu malega rudarskega naselja ubila kmeta Iliča in njegovo ženo. Mrtvemu kmetu sta na glavo poveznila goliko za mleko, na njo pa pribila listek, na katerem sta se podpisala. Na glavi obeh razbojnikov je razpisana že 160.000 Din nagrada od notranjega ministrstva in od rudniške uprave.

Zinka Kunčeva bo pela na Metropolitan operi.

Tudi Slovencem dobro znana sopranistka Zinka Kunčeva je sklenila pogodbo z newyorško Metropolitan opero. Prvič nastopi na tem slovečem gledališkem odru v novembru. V pogodbi se je zavezala za 5 mesecev, tako da se utegne vrniti v Zagreb prihodnje leto v aprilu ali maju, seveda če bo hotela. Zinka Kunčeva bo druga zagrebska operna pevka, ki bo pela v newyorški Metropolitan operi. Prva je bila Milka Trnina.

O najmlajših starih očetih.

se v zadnjem času dosti piše po listih. Iz raznih evropskih držav so jih že ovekovečili in tako seveda tudi mi ne smemo zamisliti. Nekega zelo mladega starega očeta so nedavno odkrili nekje v Splitu, zdaj pa prihaja na vrsto Južna Srbija. Baje je najmlajši stari oče v jugoslov. državi, ki pa se lahko meri tudi z mladimi starimi očeti drugod po Evropi, kmet Blagoje Bugarič, ki živi blizu Tetova. Stari oče je postal tu dni ko se ni dopolnil 36 leta starosti. Po starem običaju južno-srbskega kmečkega prebivalstva se je poročil zelo mlad in ko se ni bil star 18 let je dobil hčer. Ta hči se je lani poročila in te dni je rodila sina.

Obup starega profesorja.

Na periferiji Zagreba v Kustošiji je izvršil samomor upokojen profesor Simon Pirodič, ki je bil star že 80 let. Starček je spadal v vrste tako zvanih staropokojencev, na katere je menda ves svet pozabil in ki ne dobivajo za dolgoletno zvesto službovanje niti toliko, da bi se mogli enkrat na dan do siteda najesti. Profesor Pirodič ni mogel dočakati, da bi ga smrt rešila bede in trpljenja in se je obesil.

V Vojvodini je toča povzročila za 5 milijonov škode.

Od banjske uprave določena komisija je v Novem Sadu ugotovila, da je prejšnji mesec povzročila toča v Vojvodini za 5 milijonov dinarjev škode. Tudi ta mesec so bile že večkrat nevihte s točo in ker je škoda ogromna, nameravajo v du dunavski banovini obvezno zavarovanje zoper točo in druge vremenske neizhode.

Malaria v okolici Karlovca.

Že nekaj let se močno širi v okolici Karlova malarija. Mestni fizikat v Karlovcu ima o širjenju bolezni statistične podatke. Pred dvema letoma je imel fizikat v svoji evidenci samo okrog 100 primerov letos pa jih je še pred nastopom prave sezone registriral že blizu 140, kar pomeni, da bo do konca leta število malaričnih bolnikov še zelo močno naraslo. Vzrok širjenja malarije so moč-

Vojvoda Windsorski se zahvaljuje dubrovniškemu restavraterju.

Dubrovniški restavrater Luka Šarič je prejel od vojvode Windsorskega zahvalo za brzojavne čestitke, ki mu jih je poslal ob poroki. Vojvoda Windsorski in njegova soproga sta bila večkrat gosta v Šaričevi restavraterji.

MLIN
Piše Ločan

RESNIČNI KRIVCI.

Med nami je zelo razširjena šala: "Hoover je bil dober, ker nas je naučil živeti brez dela." Ta šala je trpka, posebno za tistega, ki se ni nikdar poskušil izkoristiti nesrečnega položaja v sebični namen, in skuša priti skozi življenje potom lastnega truda in poštenega zaslužka. Zelo malo ljudi danes se vtrjame, da je Hoover sam zakrivil to stisko, ki nas davi že celih sedem let. Pa kdorkoli nas je navadil živeti brez dela, bi bilo bolje, da bi nas navadil živeti tudi brez jela. Hoover ni bil vsega kriv. Nekega so morali oostaviti za kozla. Prebrisani Coolidge je videl, da se bliža nevihta, vedel je, da je balon lažji kot zrak in da ga bo dobil vrtnice, preden ga zleče pod streho. Prepustil je vrvice Hooverju, ki jo je v dobri veri hvaležno sprejel in mislil, da bo svetu pokazal čudež. Komaj pa je Hoover prevzel vrvice, ki je bila precej vroča, se je znašel pred ljudstvom samo s koncem razpočenega balona. Takratni predsednik ni igral glavne vloge pri tragediji, ampak so jo igrali prav tisti ljudje, ki danes napadajo Roosevelta. Špekulantje, republikanski kot demokratični, so bili glavni pri tej igri, zasnovani prvič, da ugonobe svoje tekmovalce, in drugič, da pobero denar od malih lastnikov ter jim porinejo ničvredne papirje v zameno. Stvar jim je pa ušla iz oblasti in požela je tudi marsikaterega med njimi. To igro poskušajo ravno tiste osebe sedaj, toda Roosevelt jim je mojster, in ga bodo zelo težko ukanili.

Kmet je ujel štiri žive orle.

V sremskem gradiču Erdut je našel kmet Glodič na visokem drevesu orlovsko gnezdo. Splezal je na drevo in našel v gnezdu štiri mlade orle. Starih ni bilo blizu in tako je kmet mlade lahko odnesel. Če bi ga bila stara opazila, bi mladičev najbrž ne odnesel.

Slikar, ki pijančuje, pa še živi.

Francoski slikar Utrillo je nekaj prav dobrih svojih slik razstavil v sloveči londonski galeriji slik Tate. Sedaj je ta slikar vložil tožbo zoper ravnateljstvo te imenitne angleške galerije, ker je pred nekaj časa dognal, da so v katalogu tiste razstave o njem navedeni taki podatki, ki mu jemljejo čast in ugled. V tem katalogu je o slikarju Utrillo takole pisano, da je umrl že leta 1934 ter nato še naslednje: "Utrillo je bil bolan ter je vse življenje bolehal zaneozdravljivo pijanostjo. Vse njegovo življenje so ga morali zdraviti zaradi te bolezn. Od leta 1919 pa do njegove smrti so ga morali stalno opazovati. Mnogo slik je naslikal kar z razglednic. Te slike je potem dajal kavarnarjem in krčmarjem kot nadomestilo za svoj zapitek. Umrl je l. 1934." Kaj takega se menda ni zgodilo nobenemu slikarju, ki je v kake moglemne zavodu razstavjal svoja dela. Zato je francoski slikar bil od sile ogorčen ter je pred londonskim sodiščem vložil tožbo zoper ravnatelja galerije ter zoper tiskarnarja kataloga. Nazadnje se je s to tožbo moralo pečati najvišje sodišče, ki je izvedlo predlagane dokaze ter na to takole odločilo: Zaradi življenjskih podatkov v katalogu ne more slikar izsiliti nobene spremembe, ker se je sodišče na podlagi dokazov moglo prepričati, da je francoski slikar res vse svoje življenje bil ne navadno hud pijanec. Drugo vprašanje pa je, ali more tožeči slikar zahtevati, anj se spremeni dan njegove smrti v katalogu. S tem vprašanjem pa se sodišče še ni pečalo.

Peter Zgaga

"Ljuba žena, že sedem dni je za kosilo zmeraj guljaž. Ali ne bi mogla kdaj kaj drugega skuhati?" je vprašal rojak svojo ljubo ženo. "Saj, saj — ali kaj, ko pa vse, kar hočem skuhat, zmeraj le guljaž postane." Angleški ministrski predsednik Chamberlain je znan v vsej deželi zavoljo svoje naklonjenosti do ptice. Nekega dne ga je obiskal neki znanec v Downing Streetu in se je čudil, kako brezskrbno so letali kosi in drozgi na desko odprtga okna v ministrovski sobi. "Da," se je zasmejal Chamberlain, ki se ga je tedaj kot finančnega ministra vse balo, "ptice imajo več zaupanja do mene nego ljudje. Vedo pač, da so odine, ki jih ne skubim." Žena angleškega pesnika Drydena je sovražila knjige, ki jih je njen mož prebiral z nepopisno strastjo. Nekeč mu je dejala: "Želim si postati knjiga, potem bi se vsaj malo brigal zame!" "O," je odvrnil Dryden, "vseč bi mi bila tudi kot koledar." "Zakaj ravno kot koledar?" je vprašala žena. "Ker je koledar vsako leto nov!" se je odrezal pesnik. Vojvoda Mariboroughski je bil neustrašen vojskovodja. Doma pa po vsej priliki ni imel odločilne besede. To dokazuje pismo, ki ga je pisal z bojne polja svoji ženi: "Sedaj vidim 60.000 vojakov, najpogumnejših vojakov kar jih je. Vseh skupaj se niti na pol toliko ne bojim kakor tebe, draga žena, kadar si jezna..." — Da te le sram ni! Šele proti jutri prihajaš domov pijan in povrh mi privedeš še tovariša. Kdo pa je sploh to! — ga je nahrulila. — To... to je... najboljši advokat. On me bo zagovarjal pred teboj. Adam in Eva sta srečno živela v raj. Nekega dne je pa Adam tebi nič meni nič odšel. Čez štiri dni se je vrnil v raj. In kaj mislite, kaj je storila prebrisana Eva? Rebra mu je prešela. Zdravnik je v tretjič preiskal nekega pacienta in je dejal: "Res, vaša konstitucija je odlična. Utrip in srce sta skoraj normalna, vročine ni, kašelj je že skoraj minil, samo noge so še otekle — a to me ne pota. Pravi božnik: "To vam rad verjamem, gospod doktor, tudi mene bi ne motilo — če bi imeli vi otekle noge." Neki pisatelj je po daljšem preledku srečal gospo, ki je nosila prej črne lase in se je čez noč prelevila v plavolasko. Gospa je nekaj časa motrila pisatelja, nato se mu je približala z vprašanjem: — Zdi se mi, da me več ne poznate? — Pač pa, — je odvrnil pisatelj, — samo to je, da vas imam v nekoliko temnejšem spominu. — Ko je žena zbolela, ji je svetovala sosedka: — Dobro župco si skuhaj, pol iz kurjega, pol iz govejega mesa. Ko je žena ozdravela, je pa mož zbolel. Ali veste, kaj ji je svetovala sosedka: — Gorak cegel mu daj k nožam, — je rekla, — gorak cegel mu daj, pa bo olraj.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.50	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 18.90	Lir 300
\$ 11.25	Din. 500	\$ 27.90	Lir 500
\$ 22.50	Din. 1000	\$ 55.80	Lir 1000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 111.60	Lir 2000
		\$ 167.40	Lir 3000

KER SE OČNE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE OČNE POKVREŠNE SPREMEMBE GORI ALI DOLI

Na toplašile voljnih zmesov kot zgornj navedeno, bodite in dinarjih ali lirah dovolj jasno za boljše pozorje.

REPUBLIKA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za toplašile \$ 1.00	—	—	\$ 1.75
\$ 1.00	—	—	\$ 1.75
\$ 1.00	—	—	\$ 1.75
\$ 1.00	—	—	\$ 1.75
\$ 1.00	—	—	\$ 1.75
\$ 1.00	—	—	\$ 1.75

Priloge dob v starem kraju toplašile v dolarjih.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

BEGUNCI IZ BILBAO

S parnikom "Habana" so privedli iz Bilbao v Anglijo 3500 otrok ter jih tako rešili pred fašističnim obstreljevanjem. Za otroke so zgradili posebno taborišče pri Southamptonu.

Važno za potovanje.

Kdor je namonjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vredno naše dolgoletne skrbnosti vam zameremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne podatke, da je potovanje udobno in hitro. Zato se za vsako obrnito na nas za vsa pojasnila.

Mi predstavljamo vam, bodi pranje za povratno dovoljenje, potni lista, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedržavljan naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker prodaja se dobri iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Prišlo torej takoj za brezplačno navodila in zagotavljanje vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

JASNA NOČ

Banjen je bil na roki. — Rekli so mu, da naj gre domov, pa je sklenil počakati za fronto toliko časa, da bo ozdravel. Rana ni bila velika. Oni, ki so legli, in niso nikdar več vstali, so imeli strašnejše. Ženo ima doma in sinčka. Ve, kaj je ločitev in ločitev bi morala priti, zato pa rajše ne gre.

Za fronto! No, za fronto je bilo še precej prijazno. Mala prijazna poljska vasica. Posebno večeri so bili lepi. Daleč nekje igra nekdo na harmoniko. Prijetno je, kakor da bi vladal mir — mir sredi vojne.

Krasna poletna noč je, skoraj tako je svetlo kakor po dnevi. Nekaj časa hodi ob potoku, potem pa sede in se ogleda v tajinstveno noč. Njegove misli blodijo daleč. Pred seboj vidi sobo, pri oknu v naslonjaču pa mlado žensko. Ali ji ni rekel neko: "Če sediš v tem naslonjaču, si kakor stara mati. Kar naenkrat se postaraš." Še sedaj mu zvenijo te njegove besede po ušesih. Zasmehljive so bile in prav dobro se spominja, da se je stresla po vsem životu, ko jih je izpregovoril. Spominja se, da je zatem le poredkoma sedla v naslonjač. Ni imela časa, šele pozneje... kako se je že zgodilo.

Zaljubljen se je bil vanjo, zasnubil jo je, in postala je njegova žena. Pozneje, ko mu je rodila štiri otroke drugega za drugim, ko je začela iti trda za vsakdanji kruh, si je mislil večsili, da je bil neumen, ker se je oženil. Število poljubov se je manjšalo, zabela življenja je postala bridkost. Sedaj v tej jasni noči vidi pred seboj trpljenje polna leta, ko ga je ljubezen do otroka silila k delu, ko se mu je v srečo porodilo sovrastvo do lepe žene, katere oči so ga kakor Sirene vabile v dno morja. Očital ji je, da jo še preveč ljubi. Spominja se, da mu nikdar odgovarjala na take besede. Ob takih prilikah so se ji ramena povsila in ustnice so ji zadržetale.

Otroci so ji bili največje breme. Delala je velike več kakor on.

Z roko si je pomel oči. Čudno, da se vrste slike pred njim, kakor v kinematografu. Tista leta, ko so ji prizadevali otroci trpljenja, ni nikdar sedela v naslonjaču. Nikoli! Da, samo enkrat! Ko je nekoč popoldne odprla vrata, je sedela v naslonjaču, brez zavesti, kakor mrtva. Poleg nje na tleh je ležalo vezanje. Vrnil se je bil iz gostilne. Seveda, po namernem delu je potreboval razvedrila. Sedaj v tej jasni noči se vprvič vpraša, kakšno razvedrilo je imela ona. Njeno razvedrilo in bil smeh njenih otrok. Toda to je ni moglo obvarovati propada. Nasprotno, smeh jo je silil k nadaljnjemu neumornemu delu.

Nehote pogleda kvišku in se začudi: — Moj Bog, kakšna noč je to!

Trije otroci so umrli v enem tednu. Niti ta nesreča ju ni zblížala, prevelik prepad je že zijal med njima. Natančno se spominja, kako je bil izračunal, da bosta zanaprej lažje izhajala. Pomiril se pa vseeno ni. Deček je raste in se razvijal. Žena se je nekoliko pomirila. Ker je imela več časa, je skoraj vsak dan sedela par ur v naslonjaču. In v tej jasni noči se mu zdi, kakor da bi sedela pred njim. Natančno razloči brazde na njenem čelu in udrtje oči. Iz njenih oči se bere rahlo očitanje: — Pogledaj, kaj sem sedaj. — Kakšna sem! — Kaj si napravil iz mene? — Strmi v noč, pa ne vidi noči, vidi samo ubogo ženo, njene trepetajoče ustnice in povešena ramena. Čimbolj si prizadeva iznebiti se te slike, postaja slika vedno bolj jasna in bolj določna. In oči žene razodevajo, da je ljubezen do njega še ranotako velika kakor je bila v začetku, mogoče celo, da je večja.

Skлоне glavo, pokrije obraz z rokami in zajoka.

Tam daleč, daleč, v tuji deželi pa sedi tudi ona v naslonjaču, poleg nje pa spi deček. Gleda v vrt pod seboj in globoko diha. Tako kot nekoč ji ni bilo še nikdar pri sreči. Ali je to hrepenenje, ali je kaj drugega? Neboški mir se širi pred njo. Sklene roke in moli za vojake, ki rontajo po potih, ob katerih ni rož. Vojna je pred njimi, za njimi in okoli njih. Tudi njen mož je pri njih. In pred njo se začnejo vrstiti slike življenja. V duhu vidi svoje tri ljubljence, ki so umrli, tri male krste, vse obsute z rožami. Izbruhnila je vojna in ž njo je prišla ločitev. Mogoče za vedno! — Od sina se je bil prisrčno poslovil, od nje hladno, kakor od tuje. Ali je umrla ljubezen?

Njegova poročila so bila kratka in površna. Svetoval ji je, kako naj skrbi za otroke, pisal, kako mora biti pri hiši, če se vrne. — Vsa njegova pisma so bila podobna oporoki.

Tudi njene prijateljice so imele svoje moze pri vojaki. Toda pri njih je poleg strahu rasla tudi ljubezen, začela se je in blažila.

Pred kratkim je bil prišel mož neke njene prijateljice na dopust. Kako sta se objemala in kako sta se poljubovala, — kljub temu, da sta bila že precej postarna, da sta imela že odrasle otroke in skoraj že si ve lase.

Vojna ju je pomladila. — O, to strašno hrepenenje po ljubezni! — Kako lep je bil njen mož, ko sta se poročila. — No, svoje muhe je res vedno imel. Nekeč, tedaj še nista bila poročena, se je nekaj razjezil in brez slovesa odšel. Toliko, da ni vtonila v solzah. — Naslednji dan ji je pa prinesel pismonošo brzojavko. Besede, ki so bile v njej so se ji zdele, kot klic veselja. Glasile so se: — Vrnil se bom k tebi!

O, če bi se še enkrat ponovil ta vzklík. Poslušaj v noč, v bajno, tajinstveno noč, toda vzklík ni od nikoder.

Stopi k omari in vzame iz skatljice listek papirja. To je tista brzojavka. — Hranila jo je, kakor največje premoženje. Gleda v njo in zdi se ji, da jo je dobila prejšnji dan. Toda Bog, kakšna prevara! Daleč, daleč je tisti čas. Tedaj je šel in se je vrnil, sedaj je šel, pa se najbrže ne bo.

Deček spi poleg nje in globoko sope. Njemu ni znan boj, ki divja v materinem sreču. Začne se daniti. Po cesti pride najprej mlekar, potem pa poštni sel, in se ustavi pri vrtnih vratih.

Moj Bog, brzojavka! — Kolena ji klecnejo.

Prepričana je, da vsebuje brzojavka poročilo o smrti njene moza. Opohtela se je po stopnicah in pri tem popolnoma pozabi, da ima še vedno v rokah staro brzojavko, katero ji je bil poslal pred davnimi leti. — Ko ji izroči sel brzojavko, jo zapeče dlan, kakor da bi kanila na roko kaplja krvi. — Moj Bog, moj Bog! Umrl je. Nič več ga ne bom videla! Kakšna razlika je med tema brzojavkama! — Prva je pomenila zanjo žalost, katere ne bo mogla preboleti. S težavo se privleče do klopiče na vrta. Nekoliko se pomiri in odpreči drugo brzojavko. — Za božjo voljo, kaj je to? — Gleda in gleda, nazadnje pa ne more verjeti svojim lastnim očem.

"O, življenje, življenje, o ljubezen, o sreča! — Ne, njene oči se ne varajo: na obeh brzojavkah je zapisano, da se bo vrnil.

Štirje na Severnem tečaju.

Od članov ruske ekspedicije na Severni točni so določeni štirje, ki ostanejo v tem oddaljenem in samotnem predelu sveta celo leto dni. To so Papanin, Krenkel, Širšov in Fedorov. Vodja ekspedicije, profesor Šmidt, je tako karakteriziral te svoje pogumne sodelavce:

"V tako nenavadnem primeru kakršen je postavitev znanstvene postaje. Na plavajočem ledu okrog Severnega tečaja, je mnogo odvisno od vodje te postaje. Izbral sem si Papanina. Pri tem nisem upošteval samo njegovih dolgoletnih izkušenj, njegovih prezimovanj v Nansenovi deželi (deželi Francu Jožefa) in ob rtu Čeljuskinu temveč tudi njegov življenjski pogum in njegovo energijo, s katero premaguje vsako oviro. Takšen človek v težavnem trenutku ne bo izgubil svoje glave. Svoje spremljevalce bo spodbujal vsak dan in jih bo prepričal, da jih čaka uspeh.

Že od prvega trenutka dalje mi je bilo jasno, da boljšega telegrafista za radijsko postajo na ledni plošči, nego je Ernest Krenkel, ne bom našel. Krenkel se je v mnogih letih seznanil s kraji v polarnem področju in se ne boji prezimovanja ob Severnem tečaju.

Hydrobiolog in hidrolog P. Širšov se je bil udeležil odprav s "Sibirnjakom" in "Čeljuskinom". Izkazal se ni samo za odličnega učenjaka, temveč tudi za energičnega človeka. Ko se je "Čeljuskin" potopil, smo vse svoje tovarise v lednem taborišču razdelili v tri brigade, ki naj bi gradile stanove, letališča, itd. Širšov je bil na čelu takšne brigade in se je izkazal za vzornega delavca.

Mlad astronom Fedorov ima za seboj že pomembne izkušnje kajti prebil je že nekoliko zim v Nansenovi deželi in na rtu Čeljuskina.

Za te štiri moške ki ostanejo leto dni v taborišču Severnega tečaja, smo pripravili poseben šotor. V tem šotoru so lahke spalne vreče iz volče kožuhovine. Obleke so iz jelenje kože, perilo pa iz kamelje dlake. Čevljev imamo vseh vrst. Posebno važna je bila priprava živeža. Živež mora vsebovati mnogo kalorij in mora biti tečen.

V neki tovarni so nam pripravili veliko množino konserviranih svinjskih rebrc. Tu zadostuje, da opremo škatle in si meso spečemo. Tudi konservirane močnate jedi so nam na razpolago. S seboj imamo nadalje 180 kg najboljših konserviranih klobas. Vsega skupaj smo vzeli s seboj štirideset raznih vrst živil, med temi kaviar, sir, čokolado, prekajane klobase koncentrirane juhe komplete, čaj, kavo. Moji štirje sodelavci se na Severnem tečaju na vsak način ne bodo slabše hranili nego v Moskvi.

Za vodjo naše lekarne smo določili Širšova. Praktičar je namreč nekoliko mesecev v neki moskovski bolnišnici. Krenkel in Širšov sta se bila udeležila odprave s parnikom "Čeljuskinom." Razmere taboriščnega življenja v ledu dobro poznata. S Fedorovim sem dvakrat prezimil v Nansenovi deželi in na rtu Čeljuskina.

Ti štirje moške, ki ostanejo celo leto dni na Severnem tečaju, so moške, ki se ne boje nobenega pomanjkanja.

L. Ganghofer: Grad Hubertus :: Roman ::

157 Jug je bučal vso noč. Ko se je zasvitalo, se je začel veter polegati. Potem se je na ubrisanem nebu zasmejal sonce in napolnil je melek pomladni dan. Gorski vrhovi, ki z njih se ni skopnel sneg, so se blešali kakor na novo posrebrani, temni smrekovi gozdovi so bili sočno zeleni, po sečeh in vsem listnem drevju so se čez noč razprezali popki, v toplen zraku je dišalo, kakor bi zavonjale cvetlice iz južnih krajev.

In vsi ljudje so bili veseli. Samo grof Egge je klet ko Čič. Jezilo ga je, ker je zamudil ob takem dnevu lov, ki bi mu utegnil vreči petelina.

Da bi si svojo strašno voljo nekoliko popravil, se je usedel v rogiji sobi pred železno omaro in začel uvrščati v svojo zbirko dragulje, ki jih je bil prinesel s potovanja. Ko je segel v neki predal, mu je zašel med prste novček. Izvlekel ga je in ga ogledoval. Bil je tolar, naveden tolar, brez sleherne vrednosti za zbiraleca. A za grofa Eggeja je bil novček menda nekako dragocen. Nasmehnil se je, pokimal zamisljeno z glavo predse in spustil tolar spet v predal. Ko je potem začel na zaklopni mizi razvrščati iskreče se dragulje, je šel zunaj mimo okna stari puškonosec, ki je nesel orlom hrano.

Pri kletki je Moser odprl vrata in vrgel hrano za rešetko. Štirje orli so z razprostrtimi perotni skočili s prečnice in se začeli ravšati za krvave kose. Pefi je pa razčeperjen negibno obsedel v svojem kotu in zapiral kakor v spanju svojo rmeno zmrurko čez oči.

"Ta ne bo več dolgo. Povedati moram, sicer bom kriv jaz.

Hotel se je že obrniti, ko je čul, da je pred parkom obstal voz. Železna vrata so zarožljala. Častnik, zavrt v plašč, je prišel urno po drevočedu.

Moser je zazijal. "Hudiča, grof Robert je tu." Postavil je okrvavljeno skledo na tla in si obrisal roke ob svoje irhaste hlače. "Pozdravljeni, gospod grof! To bo milostni gospod vesel!"

Robertov obraz je bil upadel kakor po prečuti noči. Prezrl je roko, ki mu jo je stari lovec ponudil, molče prikimal in šel mimo. Na

gerandi je odložil plašč. Ko je zagledal v veži na obealniku svetlo osnaženo puško in zmečkani klobuk svojega očeta, se je olajšano oddalnil. Z drhtečimi rokami si je odpel sabljo in jo obesil poleg puške. Potem je krenil k vratom in potkal.

"Naprej!" Uzrši Roberta, se je grof Egge zdrznil tako, da se je naslonjač premaknil. Zaklopna miza pri železni omari se je stresla in stotine draguljev, ki so bili lepo razvrščeni po njej, so se zaiskrili in zableščali.

"Ti?" Kakor je zazvenela ta beseda trdo in kakor je oče nezaupno motril sina od glave do nog, se je smelo reči, da si grof Egge od tega nepričakovane obiska ni obetal nič dobrega.

Robert je zaprl za seboj vrata. Nekaj hipov je bilo tiho v sobi. Grof Egge se je na svojem sedežu naslonil nazaj in si grebel s prsti po bradi.

"Dober dan, papa." S tem pozdravom, ki je zvenel čudno negotovo, je stopil Robert proti očetu. Tedaj je opazil, kako hudo je vzela očeta pretekla zima. "Ali nisi zdrav, papa?"

"Jaz, zakaj?"

"Bojim se, da je zadnje lovsko potovanje bilo zate prenaporno. Bolan si videti in sem v skrbeh."

Grof Egge se je suho zasmejal in odklanjajoče odmahnil z roko. "Naprej; nisem bolan. Nasprotno! Upam, da bom živel še dolgo. Dlje morda, kot bi bilo nekateremu všeč. In drugič: nič ne solzari! Povej raje odkrito, čemu si prišel? Z nekim namenom gotovo, ali ne? Urno je začel pospravljati iskreče se dragulje v prečete železne omare. "Torej? Kaj hočeš?"

Robert si je grizel ustnice.

Grof Egge je položil plošče s safiri v omaro in pogledal kvišku. "Ali nisi čul vprašanja? — Česa iščeš pri meni?"

"Pomoči."

Kakor bi zavpil človek v smrtni stiski na pomoč, se je zdelo.

DALJE PRIDE

STOLETNICA ARC DE TRIOMPHE

Te dni je minilo sto let, odkar je bil zgrajen v Parizu slaviti Arc de Triomphe. Ob tej priliki so se vršile velike vojaške svečanosti.

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI I I

- IZ BAGDADA V STAMBUL 4 knjige, s slikami, 637 strani... V GORAH BALKANA 4 knjige, s slikami, 576 strani... PO DEŽELI SKIPETARJEV 4 knjige, s slikami, 577 strani... SATAN IN IŠKARIJOT 12 knjig, s slikami, 1794 strani... Ž U T I 4 knjige, s slikami, 597 strani...

Naročite jih lahko pri: KNJIGARNI "Glas Naroda" 216 West 18th Street New York, N. Y.

Uboga mala Veša

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

42

Ob lepem toplen večeru je še mnogo življenja na trgu in zabava se je vlekla od voza do voza.

Jutri zvečer je že bilo treba misliti na nadaljnje potovanje. Sanjavo gleda Deša v vrvenje, ne da bi njene oči zagledale kaj resničnega. Zato se zgane, ko jo nekdo ogovori.

"O, tukaj je siva Veša! Dobro, da sem vas našel — Rad bi z vami nekaj govoril."

Začuden gleda Deša nekoliko postaršnega, zelo lepo obledenega moža, ki jo ogleduje s prikupljivim nasmehom — "čarobno deklet!"

"Ne vem — kaj pa hočete? Saj vas ne poznam!"

"Kaj hočem? Vašo srečo!"

"Mojo srečo!" Deša je vedno bolj začudena. Plaho pogleduje v voz.

"Mati —"

Gospa Arabella, ki je tuja že zagledala, pride bližje. Nezaupno ga gleda. Kaj hoče v tako pozni uri še od Deše?

Lahko se prikloni pred gospo Arabello, ter pove svoje ime "Thalheimer", ki ga je poznala kot najbolj poznaneega oglaševalnega zastopnika.

"Da, gospa, videl sem vajini hčeri. Slučaj me je nocoj pripeljal v cirkus. Ravno tak prizor bi mogel rabiti: "Ples sive Veše okoli luči." Kako bi bilo; ako bi se mala gospodična z menoj pogodila? Kajti s svojo zunanostjo in s svojo nadarjenostjo vendar ne more večno ostati v tako majhnem potujočem cirkusu — in dobila bo dobro plačo." Mož pove vsoto in gospa Arabella napne ušesa — to je bilo mnogo več, kar sama in Deša in Carmencita in Edi skupaj zaslužijo.

Toda Deša se prav nič ne zmeni. Niti najmanjšega pojma nima o vrednosti denarja. Saj ga ni potrebovala. Kar je potrebovala in si je želela, ji je kupila mati.

Gospa Arabella pozove gospoda Thalheimera, da vstopi. Predno pa sede, natančno pregleda čisti prostor in Edi in Carmencita ga radovedno gledata.

Zastopnik se zopet vrne k svoji ponudbi.

"Ne premisslujte dolgo, mala gospodična, to je vaša sreča. Kot bi prosila pomoči, se Deša ozre.

"Od tukaj naj bi šla? Seveda s Carmencito —"

Gospod Thalheimer nekoliko zakakšja.

"Samo vas potrebujem! Ravno vaša prikazen — že vaši lasje so za mene prizor — klo ima sedaj še tako lepe lasje! Tudi za film bi prišli v poštev. Kot rečeno, toliko možnosti vam morem nuditi za vaš napredek —"

Govori na dolgo in široko, toda Deša komaj polovico razume; v najbolj vabljivih barvah ji slika življenje, ki ga ji more nuditi.

Z utripajočim srcem čaka gospa Arabella na Dešin odgovor. Dovolj je slišala iz besed zastopnika. Hotel je sano Dešo. Carmencita ne pride niti v poštev. Iz tega je bilo jasno, kako visoko je cenil Dešino znanje in zmožnosti. Drugače si zelo premožni in zelo vplivni mož ne bi dal toliko truda, da bi se sam pogajal z Dešo. In boli jo srce, da bi ta otrok, ki ga je ljubila kot svojega, šel od nje, zaslepljen po sijajni ponudbi.

Deša pa zmaje z glavo.

"Ako hočete samo mene imeti, potem ne grem. Plešem samo s Carmencito in potujem samo z materjo. Od nje ne grem. Samo ako mati želi, grem —" pravi.

"Ne, ne, moj zlati otrok! Tega ne želim, ostanesh pri nas, ostali bomo vsi skupaj."

Z veliko gorečnostjo pritisne gospa Arabella Dešo na svoje prsi.

"Pomislite vendar, draga gospodična, vse te sijajne možnosti v bodočnosti, ki vam jih nudim! In plača, ki jo boste imeli —"

Gospod Thalheimer ni mogel dovoliti, da bi mu ta mnogo obetajoča, nenavadno lepa, mlada umetnica všla. V svetlih barvah ji slika njeno bodočnost.

"Menj je vseeno! Poglavitna stvar je, da morem ostati skupaj z materjo in Carmencito," je bil Dešin odgovor.

Ali res? Ali je bilo samo to, ali pa je Deša pri tem tudi mislila na Edita?

Carmencita takoj šine ta misel skozi možgane, četudi za to ni imela nikakih dokazov. Toda Edi — kako pazno je poslušal Dešine besede, kako mu pri njeni odgovori žare oči.

Ali pa vendar ne bi bilo boljše, ko bi Deša šla? Ko bi je Edi več ne videl, bi jo tudi pozabil — kajti Carmencita je hotela imeti Edita sama za sebe — misliti ni smel na nobeno drugo! Samo na njo!

Debeli gospod Thalheimer postane nervozen, da je deklet odklonilo svojo srečo.

"Najbrže v resnici ne veste, kaj v svoji nespameti zametujete! Ali hočete res svoje življenje prebiti v ozkem vozu malega potujočega cirkusa, medtem ko bi, ako bi delali pametno, kmalu mogli stanovati v lepem stanovanju in bi mogli imeti vse udobnosti, kakor tudi avtomobil in vse, kar si le poželite —"

"Želim si samo eno: da ne bom ločena od svojih dragih in od svojih konj in vseh živali!"

"Torej draga gospodična, pa vendar še upam, da še niste rekli zadnje besede. Vaši izgledi so tako sijajni, da morete svoje ljudi poleg tega še zabavati. Dovedel vas bom do filmov — imam toliko zvez! Sijajna priložnost se nudi "sivi Veši" na umetniškem polju, medtem ko v tem majhnem cirkusu, vsak večer ponavlja isti prizor, nimate nikake priložnosti dalje se razviti. To pa vendar hočete!"

Tedaj pa pravi Carmencita, in njen glas je trd:

"Gospod Thalheimer ima prav! O, ko bi meni kaj takega obljubil —"

"Ali mi svetujete, da bi šla od vas, Zita?" Bolesni zveni iz Dešinih besed. "Jaz pa si nikakor ne bi mogla predstavljati, da tukaj pri vas ne bi hotela več biti —"

"Tudi jaz ne," uide nepremišljeni Editu.

"Divje obrne Carmencita glavo proti njemu in njene oči žare, kot bi ga hotele predreti."

[Dalje prihodnjik]

Obisk na Robinzonovem otoku.

Ameriški kapitan Joshua Slocum je bil prvi človek, ki je v navadni jadrnici obšel zemljo. Njemu so kmalu potem sledili še drugi, tako da ta stvar dandanes ni kaj posebnega več. Ta stari in izkušeni mornar je od svoje zgodnje mladosti preživel na morju. Na podlagi svojih velikih mornarskih izkušenj si je nazadnje sam predelal staro jadrnico za pot po redil prav dobro jadrnico, ki je jo je bil kupil, je bila zelo stara ter se je imenovala 'Spray.' Predelaval jo je celih 13 mesecev ter je nazadnje iz nje naredil prav dobro jadrnico, ki je bila 11 metrov dolga ter 4 in pol metra široka.

Dne 24. aprila 1896 je z njo odjadral iz Bostona okoli sveta. V teh letih 2 mesecih in dveh dneh je prejadral zemeljsko obkolu ter 46,000 morskih milj. Dne 27. junija 1898 se je srečno vrnil v Newport. Svoje doživljaje na tem potovanju je lepo popisal v posebni knjigi. Med njegovimi popisovanji je morda najbolj zanimiv popis, kakor je obiskal otok, na katerem je nekaj prebil dolga leta Robinzon Kruzoe, ki sa je v resnici pisal Aleksander Selkirke. Robinzonov otok pa se dandanes imenuje Juan Fernandez. Mornar Slocum tako le popisuje svoje doživljaje na tem otoku:

"Od rta Pillar sem krmaril na otok Juan Fernandez ter sem se po 15 dnevni vožnji srečno približal staroslavnemu otoku dne 26. aprila 1896. Modre višine tega otoka so kukale iz za oblakov ter sem jih videl 30 milj daleč. Veselje me je pretreslo, ko sem zagledal ta otok. Globoko sem se priklonil. Ker je ves dan pihal precejšen veter, sem s svojo jadrnico mogel do otoka še le o mraku. S svetlim vetrom, ki je polnil jadra, sem nazadnje zvečer dosegel otok na severnozahodni strani ter se tamkaj vsidral.

Nekoliko dalje vstran sem v nekem zalivu zagledal migljati drobno lučko. Ustrelil sem v zrak, a odgovora nisem dobil. Kmalu pa je lučka dogela izgubila. Vso noč sem poslušal, kako so se morski valovi zaganjali v obrežne skale. Po živaljskih glasovih v gorah, ki se je vedno slabše slišalo, sem sklepal, da morje moje ladje vedno bolj zanaša stran od otoka. Vendar se mi je vso noč dozdevalo, da je ladja v morskem valju se vedno preblizu otoka, kar bi ji bilo lahko nevarno. Kmalu potem, ko se je zdlanilo, sem zagledal čoln, ki se je bližal moji ladji. Ko mi je bil čoln že precej blizu, sem slučajno vzel svojo puško, katero sem ponoči imel seboj na krovu, ter sem jo hotel ponesti nazaj v kabino. Ko pa so ljudje, ki so bili v čolnu v mojih rokah zagledali orožje, so se naglo vrnili ter odveslali nazaj k obali, ki je bila kakor 4 milje daleč. Bilo jih je šest, ki so veslali in lahko sem opazil, da so bili to izkušeni mornarji. Zato sem vedel, da bom imel opraviti z omikanimi ljudmi. Pač pa so oni o meni najbrže mislili vse kaj drugega, ker so puško v mojih rokah docela mapečno tolmačili. Ne brez težav sem jim s pomočjo znakov skušal dati razumeti, da nisem hotel streljati, ampak da sem hotel spraviti le svojo puško. Vele sem jim, naj se kar mirno vrnejo. Ko so me nazadnje le razumeli, so se vrnili ter bili kmalu pri meni na krovu.

Eden izmed ljudi, katerega so imenovali "kralja" je govoril angleško, vsi drugi pa le špansko. Vsi so že v časopisih ki prihajajo tja iz Valparaisa, brali o potovanju moje jadrnice in bi bili radi kaj novic slišali od mene. Pripovedovali so mi o nekaki vojski med Čile in Argentino, o kateri nisem še nič slišal. Jaz pa sem jim pripovedoval, da so mi ljudje v Čile pripovedovali, da se je njihov otok pogreznil v morje. Mož, ki so ga imenovali "kralja" je vzel koč od krmila v roke ter ga obračal tako čudno, da je moja ladja kmalu začela plesati. Mislil sem, da se nikdar več ne bo dala mirno in naravno voditi. Kakor sem izvedel, so onega imenovali za "kralja" zato, ker je že najdalje živel na tem otoku, namreč celih 30 let. Ta naslov je bil le izraz spoštovanja do najstarejšega naseljencea.

Otočani so mi pripovedovali, da je takrat otok pod vlado guvernerja, ki pripada švedskemu plemstvu. Ob času moje obiska pa je bil guverner v Valparaisu, kamor se je odpeljal z vso svojo družino, da bi tamkaj svoje otroke dal v šole. "Kralj" sam je bil kakor dve leti v Rio de Janeiro, kjer se je oženil z Braziljanko, ki je potem z njim šla na otok Azorov. Mnogo je popotoval z ladjami na love na kite. S časom

je postal krmar. Vse to in marsikaj drugega sem izvedel, preden smo priveslali do obale.

Otok Juan Fernandez je prijazen kraj. Hrbi so vsi polni gozdov, doline pa sila rodovitne. Skozi številne globeli de-ro potoki čiste vode. Na otoku ni nobenih kač in nobenih drugih divjih živali, kakor svinje in koze, katerih sem precej videl ter nekaj psov. Ljudje izhajajo tamkaj brez ruma in brez piva. Med njimi ni nobenega odvetnika. Vso gospodarstvo na otoku je sama preprosta. Za pariško modo se prebivalci ne menijo nič. Vsaklo se oblači le po svojem okusu. Čprav na otoku ni nobenega zdravnika, so vsi ljudje zdravi ter otroci čudovito lepi. Vsega skupaj živi na tem otoku kakih 45 ljudi. Večina odraslih je iz Južne Amerike.

Nekoč je veliko gorečo ladjo zanesla k temu otoku ter jo vrglo na breg. Ogenj so pogasili, ladjo pa je morje razbilo. Otočani pa so tramovje polovili iz morja, ter so ga porabili za zgradbo svojih bivališč. Zato so vse njihove hiše nekam ladjam podobne. Hiša "kralja" ki se piše Manuel Carrazo, je podobna stari barki.

Seveda sem poromal tja gori na hrib, odkoder je nekaj mornar Selkirke, naš Robinzon kukal po svetu in si ogledoval okolice, da bi kje na morju zagledal kako ladjo, ki bi ga rešila. Na skali je vdelana tabla, na njej pa so vklesane besede, ki sem jih prepisal:

"V spomin na mornarja Aleksandra Selkirka iz Larga v grofiji Fife na Škotskem, ki je na tem otoku čisto sam preživel 4 leta in 4 mesece. Leta 1704 ga je tukaj postavila na suho ladja "Cinque Ports" s 96 tonami in 18 topovi. Dne 12. februarja 1709 pa ga je rešila ladja "Kurke." Umrl je kot poročnik na vojni ladji angleškega kralja 'Weymouth' leta 1728, 47 let star. To ploščo je postavil blizu Selkirkevega opazovališča poveljnik Powell s svojimi častniki z angleške voje ladje "Topaze" leta 1868."

Jama, v kateri je Selkirke prebival, ko je živel na otoku, je v zalivu, ki se sedaj imenuje zaliv Robinzona Kruzoe. Je za strmim predorjem, na zahodni strani sedanjega pristanišča. Tudi tamkaj so pristajale ladje toda tamkaj je kraj premalo zavarovan. Obe pristajališči sta izpostavljeni severnemu vetru, ki pa ne more z vso svojo silo v zaliv. Središče je v prvem vzhodnem zalivu kaj dobro in varno, čeprav spodnje struje včasih ladjo precej gugaljejo. Tudi jaz sem obiskal Robinzonov zaliv ter sem, čeprav s težavo zaradi valov srečno pristal blizu jame, v katero sem stopil. Videl sem da je suha, in da se v njej da dobro prebiti. Leži v lepem koičku, ki je dobro zavarovan pred vsemi viharji po gorah, ki ga od vseh strani obdajajo. Viharjev ima ta otok pač nekaj, čeprav niso pogosti. Otok je od vzhoda na zahod kakih 33 kilometrov dolg in 13 kilometrov širok. Visok je kakih 900 metrov. Spada k državi Čile, od katere je kakih 600 kilometrov oddaljen.

Otok Juan Fernandez je bil nekaj kolonija za kaznjence. Videl sem vse polno jam, v katerih so nekaj živali kaznjenci. To so temne in nezdružljive, katere pa so sedaj prazne. Na otok sedaj ne pošiljajo več kaznjencev.

Dne 5. majnika 1896 zjutraj sem odjadral od otoka Juana Fernandez, kjer sem užil mnogo resničnega veselja."

NEKAJ SPLOŠNIH POJASNIL GLEDE POTOVANJA V STARI KRAJ

Iz pisem, ki jih dobimo od rojakov, opazimo, da so še precej v nejasnosti glede potovanja. Večina onih, ki se hočejo pridružiti temu ali onemu izletu, misli, da se morajo z isto grupo tudi vrniti. To ni pravilno. Izlete se pripravijo samo za tja in sicer zato, da imajo rojaki priliko potovati skupno tja in imajo s tem več zabave. Za nazaj si pa vsak sam uredi, kdaj je za nj najbolj pripravno. Vsaka karta veka za dve leti, pa še več, če je potrebno. Torej ima vsak izletnik cell dve leti časa za ostati v domovini. Dalje ni potrebno, da bi se vrnili s istim parnikom, ampak si sam izbere parnik, s katerim se hoče vrniti. Če je pa slučajno razlika v ceni, pa seveda dobi povrnjeno ali, obratno, doplača, če izbere parnik, na katerem stane vožnja več. Zahteva se samo, da izbere parnik od iste parobrodne družbe ko je bil parnik, s katerim je potoval tja.

Ameriški državljani dobe potne liste za dve leti, nedržavljanj pa dobe potni list samo za eno leto, torej se morajo v tem času vrniti. Nedržavljanj morajo pa obenem imeti tudi povratno dovoljenje, ki se izda tudi samo za eno leto. Pa tudi ti potniki imajo priliko, da si svoje potne liste podaljšajo in ravnotako povratno dovoljenje, če imajo za to zadostne vzkole.

Vsi oni, ki so namenjeni letos potovati v stari kraj, naj si takoj zakupijo prostore, da ne bo prepozno. Za mesec junij in julij so že skoro vsi prostori oddani.

Na parnikih, ki so debelo tiskani, se vrše izleti v domovino pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

KRETANJE PARNIKOV - SHIP NEWS

Table with shipping schedules for various routes including Bremen, Havre, Cherbourg, and Genoa. Columns list departure dates and ship names.

For all further details regarding ticket prices, conditions, and other information, please refer to the "GLAS NARODA" office at 216 W. 18th St., New York.

VAŽNO ZA NAROČNIKE.

Along with the newspaper, a complimentary subscription card is provided. Please fill it out and return it to the publisher.

THE MAJORITY OF AGENTS HAVE IN THE HANDS THE COLETTARJE IN PRATIKS; CE NE JIH PA ZA VAS NAROČE. — ZATO OBIŠCETE ZASTOPNIKA, ČE KAJ POTREBUJETE

Table listing agents for the newspaper in various states including California, Colorado, Indiana, Illinois, Maryland, Michigan, Minnesota, Montana, Nebraska, and Wisconsin.

Advertisement for 'Molitvenike' (Prayer Books) featuring various editions in Slovenian, English, and Croatian. Includes prices and contact information for 'KNJIGARNA "GLAS NARODA"'.